

ย่อหลักกฎหมาย
ตามพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พ.ศ. ๒๕๑๔

และ
พระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๐

เครื่องจักร (มาตรา ๓)

เครื่องจักร หมายความว่า

๑. สิ่งประกอบด้วยชิ้นส่วนหลายชิ้น
๒. สำหรับใช้ก่อกำเนิดพลังงาน เปลี่ยนหรือแปลงสภาพพลังงาน หรือส่งพลังงาน
๓. ทั้งนี้ด้วยกำลังน้ำ ไอน้ำ เชื้อเพลิง ลม ก๊าซ ไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น ใดๆอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน
๔. และหมายความรวมถึง อุปกรณ์ ไฟลิวล ปุลเล สายพาน เพลา เกียร์ หรือสิ่งอื่นที่ทำงานสนองกัน

เจ้าของ (มาตรา ๓)

“เจ้าของ” หมายความว่า ผู้ถือกรรมสิทธิ์

จดทะเบียนเครื่องจักร (มาตรา ๓)

จดทะเบียนเครื่องจักร หมายความว่า

๑. การจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักร
๒. การจดทะเบียนนิติกรรมอื่นเกี่ยวกับเครื่องจักร

เครื่องจักรที่จดทะเบียนกรรมสิทธิ์ได้ (มาตรา ๔)

เครื่องจักรที่จะจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ได้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ผลจากการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักร

(มาตรา ๕)

เครื่องจักรใดเมื่อจดทะเบียนกรรมสิทธิ์แล้ว ทำให้เป็นสังหาริมทรัพย์ที่อาจจำนองได้

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๐๓ (๔)

การโอนเครื่องจักร (มาตรา ๕)

ให้นำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๒๕๕ มาตรา ๑๓๐๐

และมาตรา ๑๓๐๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

อำนาจการพิจารณาออกหนังสือสำคัญ แสดงการจดทะเบียนเครื่องจักร (มาตรา ๕)

พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังนี้

๑. สอบถามข้อเท็จจริงและให้ผู้ขอจดทะเบียนส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หรือ

๒. ให้นำบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำตามความจำเป็น

ผลการพิจารณา

๑. กรณีเป็นที่ควรเชื่อได้ว่าการขอจดทะเบียนไม่ถูกต้อง ปฏิเสธการขอจดทะเบียนได้

๒. กรณีเชื่อได้ว่าการขอจดทะเบียนถูกต้อง นายทะเบียนออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรให้

การอุทธรณ์ (มาตรา ๕ ทวิ)

กรณีนายทะเบียนปฏิเสธการขอจดทะเบียนกรรมสิทธิ์เครื่องจักร เจ้าของเครื่องจักรมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการปฏิเสธ

การเพิกถอนหนังสือสำคัญฯ (มาตรา ๕ ตรี)

กรณีที่นายทะเบียนจะเพิกถอนหนังสือสำคัญฯ แสดงการจดทะเบียนเครื่องจักร มีดังนี้

๑. เมื่อปรากฏว่าการออกหนังสือสำคัญฯ ได้กระทำไปโดยสำคัญผิดในสาระสำคัญ หรือ
๒. ปรากฏในภายหลังว่าเอกสารที่นำมาประกอบการพิจารณาจดทะเบียนไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง หรือ
๓. ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในการจดทะเบียนได้เปลี่ยนแปลงไป

ก่อนสั่งเพิกถอนให้ปฏิบัติดังนี้ (มาตรา ๕ ตรี)

๑. ให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของเครื่องจักรและหรือผู้มีส่วนได้เสียทราบเพื่อให้โอกาสคัดค้าน
๒. ถ้าไม่มีการคัดค้านภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากนายทะเบียน ให้ถือว่าไม่มีการคัดค้าน
๓. กรณีมีการคัดค้านภายในเวลาดำหนด ให้นายทะเบียนพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำคัดค้าน ถ้านายทะเบียนไม่เห็นด้วยกับคำคัดค้าน ให้สั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญฯ และแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้คัดค้านทราบ
๔. กรณีผู้คัดค้านไม่เห็นด้วยกับคำสั่งเพิกถอน ผู้คัดค้านมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือจากนายทะเบียน

การพิจารณาอุทธรณ์ของรัฐมนตรี (มาตรา ๕ จัตวา)

การพิจารณาอุทธรณ์ตาม ม.๕ ทวิ หรือ ม. ๕ ตรี

- ให้ รมต. พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับอุทธรณ์
- เว้นแต่มีเหตุจำเป็นให้ขยายระยะเวลาได้อีก ๓๐ วัน
- หาก รมต. ไม่มีคำวินิจฉัยภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าอุทธรณ์ฟังขึ้น
- คำวินิจฉัยของ รมต. ให้เป็นที่สิ้นสุด

การขอใบแทน (มาตรา ๑๐)

- เพื่อการขอรับใบแทนหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรในกรณีที่หนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนเครื่องจักรสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุดในสาระสำคัญ

การย้ายเครื่องจักร (มาตรา ๑๑)

๑. การย้ายเครื่องจักรออกไปนอกบริเวณสถานที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรม เพื่อนำไปติดตั้งสถานที่แห่งใหม่ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนก่อนย้าย ๑๕ วัน

๒. การย้ายเครื่องจักรที่ติดการระจำนอง ต้องได้รับความยินยอมจากผู้รับจำนองด้วย

๓. การย้ายเครื่องจักรออกไปนอกบริเวณสถานที่ประกอบกิจการเป็นการชั่วคราวไม่เกิน ๓๐ วัน ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนก่อนวันย้ายไม่น้อยกว่า ๗ วัน และอาจขอขยายเวลาได้

๔. การย้ายเครื่องจักรจากที่ตั้งเดิมไปติดตั้ง ณ ที่ตั้งใหม่ภายในบริเวณสถานที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรม ให้แจ้งนายทะเบียนภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้มีการย้าย

๕. เครื่องจักรซึ่งปกตวิสัยในการทำงานต้องเคลื่อนย้ายอยู่เสมอไม่ต้องแจ้งการย้าย

การเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญเครื่องจักร (มาตรา ๑๒)

เครื่องจักรที่จดทะเบียนไว้หากมีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญไปจากรายการที่จดทะเบียนไว้ ให้ขอจดทะเบียนใหม่ภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง กรณีเครื่องจักรติดจำนอง ต้องได้รับความยินยอมจากผู้รับจำนอง

เครื่องจักรสูญหาย (มาตรา ๑๓ ทวิ)

- เครื่องจักรสูญหายให้แจ้งนายทะเบียนภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ทราบหรือควรทราบถึงการสูญหาย
- นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญได้ ถ้าเครื่องจักรติดภาระจำนองเครื่องจักร ให้นายทะเบียนแจ้งผู้รับจำนอง และหากจะเพิกถอนจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้รับจำนองก่อน

เครื่องจักรชำรุดหรือถูกทำลาย (มาตรา ๑๓ ทวิ)

เครื่องจักรชำรุดหรือถูกทำลายจนไม่สามารถใช้งานได้

- ให้เจ้าของแจ้งเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ทราบแห่งการนั้น
- นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนหนังสือสำคัญฯ ได้
- ถ้าเครื่องจักรติดจำนอง ให้นายทะเบียนแจ้งให้ผู้รับจำนองทราบและหากจะเพิกถอนหนังสือสำคัญจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้รับจำนองก่อน

บทกำหนดโทษ

๑. ย้ายเครื่องจักรไม่แจ้งต่อนายทะเบียน หรือย้ายเครื่องจักรไม่ตรงตามแผนผังที่นายทะเบียนเห็นชอบ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือวันละ ๕๐๐ บาท นับแต่วันที่ฝ่าฝืนปฏิบัติ ตาม สุดแต่จำนวนใดจะสูงกว่ากัน (ม.๑๕)
๒. ย้ายเครื่องจักรไปนอกสถานที่ประกอบกิจการเป็นการชั่วคราวหรือย้ายเครื่องจักรจากที่ตั้งเดิมภายในบริเวณสถานที่ประกอบกิจการโดยไม่แจ้งนายทะเบียน ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒,๐๐๐ บาท (ม.๑๕ ทวิ)
๓. การเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญของเครื่องจักรโดยไม่แจ้งนายทะเบียน ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท (ม.๑๕ ตริ)

๔. เครื่องจักรสูญหาย ชำรุด หรือถูกทำลายจนไม่สามารถใช้งานต่อไปได้
ไม่แจ้งนายทะเบียน ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท (ม.๑๕ จัตุวา)

๕. ขัดขวางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
๕,๐๐๐ บาท (ม.๑๕ เบญจ)

๖. การย้ายเครื่องจักรหรือเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญ หรือเครื่องจักรสูญหาย
ชำรุดหรือถูกทำลายจนใช้การไม่ได้ ถ้าเครื่องจักรติดภาระจำนองอยู่ หากไม่แจ้ง
นายทะเบียนและการนั้นน่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้รับจำนอง ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ม.๑๖)